

Predmet: *Lovas II*

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 9/2022

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SRJ

Optuženi: Dušan Lončar

Glavni pretres: 22. 4. 2024.

Ispitivanje svedoka Ivana Poljaka

Svedok optužbe Ivan Poljak naveo je da je, kao meštanan Lovasa, bio u selu dana 10. oktobra 1991. godine, kada je izvršen napad na Lovas. Objasnio je da je pre napada na selo situacija bila napeta. Bilo je i bombardovanja – pogođena je crkva i nekoliko kuća. Bilo je nekih pregovora sa JNA o predaji oružja, ali to nije uspešno okončano, predato je samo neko lovačko naoružanje. Ujutru 10. oktobra 1991. počeo je napad na Lovas, i to minobacački napad. Kasnije je čuo da je od tog granatiranja smrtno stradao meštanan Milan Latas. Čuo je rafalnu pucnjavu i eksplozije ručnih bombi. Dok je trajao napad, nalazio se u podrumu svoje kuće sa roditeljima, komšijama i stricem Josipom Poljakom. Stric je otišao do svoje kuće jer se bojao da će je zapaliti. Ubrzo su u kuću došli naoružani srpski vojnici. Prepoznao je Stupara iz Tovarnika, koji mu je rekao da svi odu do zadruge jer će tamo biti neki skup. Sestra Ankica mu je telefonom javila da su po njenog supruga Josipa Jovanovića došli optuženi Milan Radojčić i, valjda, Milenko Rudić. Dok je išao prema zadruzi sa ocem i Ivicom Vidićem, otac je ušao u stričevu kuću i video da je stric ubijen. Iz kuće Josipa Hodaka izašao je naoružani vojnik, a odmah zatim kuća je počela da gori. Oca su vratili kući, a on je ušao u radionicu – halu, gde je proveo noć, sa još oko 40 meštana. Tokom noći dolazili su naoružani ljudi koji su ih ispitivali ko ima oružje. Na dan napada u Lovasu nije bilo naoružanih hrvatskih vojnika i nije postojala nikakva organizovana odbrana. Prvog dana napada poginulo je dvadesetak meštana. Svedok je određen je u radni vod, da vodi proizvodnju u zadruzi (što je radio i ranije). Odmah je morao da stavi belu krpnu oko ruke i izvadi potvrdu za kretanje po selu. Išao je svaki dan na posao od sedam ujutru do četiri posle podne, a od pet sati je počinjao policijski čas. Bilo je angažovano oko 200 meštana. Išli su u branje jabuka, prikupljanje drva za zimu, a bilo je ljudi koji su radili i u selu – iz kuća poginulih su prenosili stvari, belu tehniku. Kada je išao na rad u atar, pri izlasku iz sela, na rampi koju je držala vojska predavao je spisak ljudi koji izlaze, a po povratku vojska je kontrolisala da li su se svi sa spiska vratili i pretresala ih. Dana 17. 10. 1991. dobošar Tomislav Šelebaj je išao kroz selo i čitao proglas kojim su meštani muškarcu pozivani da se okupe kod zadruge. Dok su čekali pred zgradama zadruge, došla su dva kamiona sa vojnicima, koji su otišli prema osnovnoj školi. Pozvani su da ulaze u radionicu u zadruzi jedan po jedan, a na ulazu su ih pretresali vojnici. U dvorištu su bile poređane klupe na koje su sedali. Neki vojni zapovednik im se obratio uz psovke i vređanja, tvrdeći da neko puca noću na vojsku i da su zatvoreni da se vidi, ukoliko ne bude pucnjave, da je taj koji puca među njima. Smatra da su vojnici

pucali sami da bi se zastrašivali meštani. Došao je optuženi Ljuban Devetak sa Đurom Prodanovićem i rekao da istupe ljudi iz radnog voda. Njih ukupno 17 odveo je prvo u mesnu zajednicu, a posle u kuću Mirka Milića, u kojoj su i prenoćili, jer im je Devetak rekao da nikuda ne idu dok neko po njih ne dođe. Sutradan je po njih došao vojnik i odveo ih u mesnu zajednicu, iz koje su poslani svako na svoje radno mesto, sa napomenom da se ne kreću puno po selu. Otišli su u zgradu stare zadruga, koja se nalazi preko puta mehaničarske radionice, i odatle čuli krike koji su dolazili iz radionice. Žena koja je radila u kuhinji rekla je da je nisu pustili u kuhinju, da ljude tuku i da ima krvi u dvorištu mehaničarske radionice. Videli su kada je iz dvorišta radionice izašla jedna grupa od 10–20 ljudi i krenula prema centru. Kasnije ih je otišlo još, ali nisu smeli sve ni da gledaju bojeći se da će ih neko primetiti. Čuli su rafalnu pucjavu, ali nisu znali o čemu se radi. Ostali su do pred noć u objektu, ali su se uplašili da će neko naići i možda ih pobiti, pa su se uputili u centar sela u štab da zatraže propusnice da odu svojim kućama. U tom momentu je naišao doktor Kačar i pozvao ih da pođu sa njim da mu pomognu. Otišli su do ambulante, gde su iz jednog kamiona istovarali madrace, dok su iz drugog kamiona iznošeni ranjeni ljudi. Ostali su da pomažu doktoru oko ranjenih. Došla je grupa od 10 naoružanih vojnika, koji su ih maltretirali. Od ranjenika su saznali da su to oni vojnici koji su ih mučili u zadruzi i odveli na minsko polje. Par dana nakon napada na selo došla je vojska i u jednoj kući u centru bila je formirana vojna komanda. Koliko mu je poznato, u selu su bili pripadnici JNA, Jovićevci, Beli orlovi, Arkanovci, i teško je bilo znati ko je ko.

Ispod mesne zajednice postojao je podrum, u kojem su bili zatvoreni ljudi, možda njih 30. Izvodili su ih i ubijali na nekim drugim lokacijama, u garažama, šupama, troje u kapelici na groblju. Muž njegove mlađe sestre, Josip Jovanović, bio je zatvoren u podrumu na dan napada, a ubijen je kasnije u nekoj garaži. Darko Poljak, sin pokojnog Josipa Poljaka, njegov je brat od strica. Prvih dana Darko je bio u obližnjim šumama pa se jedan dan pojavio kod njegove kuće, ali su odmah došli naoružani ljudi, tukli ga i nakon toga odveli u policiju. Darko je posle rata umro, ali ima brata Nikolu, koji sada živi u Vukovaru.

Sledeći glavni pretres zakazan je za 4. jul 2024. godine, sa početkom u 10 časova.